

Flatanger Lensmannskontor
Miljøbygget, Lausnes
7770 Flatanger

Trondheim 21.05.18

Politianmeldelse av Marine Harvest A/S for rømning av 52000 oppdrettslaks fra lokalitet 26795 Austvika, Flatanger Kommune.

Norges Miljøvernforbund (NMF) anmelder herved Marine Harvest og daglig leder, samt andre ansvarlige ved firmaet for rømning av 52000 fisk fra lokaliteten Austvika, Flatanger Kommune. Den rømte oppdrettslaksen er en direkte trussel for villaksen i nærliggende vassdrag . NMF anser rømningen som grov miljøkriminalitet.

Det var den 14.02 -2018 at Marine Harvest meldte om en mulig rømning av oppdrettslaks fra deres anlegg i forbindelse med en arbeids operasjon på lokasjonen 26795 Austvika. Antallet rømt laks er nå telt opp til 52 000 laks. Den rømte laksen skal ha hatt en gjennomsnittlig vekt på rundt 1.1.kg kilo når rømningen skjedde. Rømningen er omtalt i flere medier. Se vedlagt link.

<https://www.kyst.no/article/mistenker-ny-marine-harvest-roemming/>

Marine Harvest sier at det totalt sto 138 000 laks i nota som ble skadet. NMF bestrider dette tallet. Dette fordi oppdretterne aldri vet hvor mye laks de til enhver tid har stående i merdene, og de har lov til å ha opptil 200 000 laks i hver merde. NMF mistenker også at det etterfylles med ny laksesmolt når laksen dør i merdene av forskjellige årsaker i hele produksjonssyklusen. Oppdretterne taper masse penger hvis de ikke opprettholder mengden av laks de har lov til å ha i merdene, inntil laksen skal slaktes. NMF er derfor ganske sikre på at mengden av laks alltid er tett opptil eller over det maks lovlig antall på 200 000 laks i hver merde.

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593
5806 BERGEN
Skuteviksboder 24
Bank: 9521.05.71982
Internett: www.nmf.no

Tlf: 55 30 67 00
Faks: 55 30 67 01

Org.nr. 871 351 082 MVA
Epost: nmf@nmf.no

Region Sør / Øst

Postboks 9261
Grønland
0134 OSLO
Tlf: 55 30 67 00
Epost: oslo@nmf.no

Region Nord-Norge

Postboks 446
9255 TROMSØ
Tlf: 913 57 125
Epost: nord@nmf.no

Fiskeridirektoratet har gitt følgende forklaring på hvorfor det ikke ble foretatt en opptelling av gjenstående laks i merden når skaden på nota ble oppdaget :

På grunn av skadeomfanget ble det den 16. februar gitt pålegg om at nota skulle tas opp og skiftes ut.

Det ble også gitt pålegg om at fisken i nota skulle telles for å kunne fastslå hvorvidt det var rømt fisk under hendelsen. Direktoratet påpeker at håndtering av fisk ved kalde sjøtemperaturer kan være uheldig med hensyn til dyrevelferd, og fare for vintersår på fisken. Det ble derfor, i samråd med Mattilsynet, gitt utsatt frist for å gjennomføre pålegg om telling. Selskapet er nå i ferd med å kontrollere tellingen manuelt, noe som kan medføre en justering av rømmingstallene.

NMF er skeptisk til forklaringen til at det først er nå når den gjenstående laksen i merden har nådd slaktevekt at antall laks i nota er blitt talt opp. Oppdretterne hadde igjen tapt mange millioner hvis de måtte ha slaktet ut resterende laks i nota for opptelling av skadeomfanget allerede når laksen var 1.1 kg. NMF har heller ingen tillitt til MH sin uttalelse om at de ikke trodde det hadde rømt laks i det hele tatt. Det må jo være ganske så synlig på kameraovervåking , og også ved selvsyn hvis de ikke har kameraovervåking i merden at så mye laks hadde rømt. NMF tror dette ble gjort for å påvirke både Mattilsynet, og også fiskeridirektoratet til å godta at laksen i merden vokste opp til slaktevekt på 4-5 kg før en opptelling av mulig antall rømt laks. Se link til media oppslag om dette her :

<https://www.kyst.no/article/marine-harvest-roemming-stoerre-enn-antatt-1/>

Et slikt praksis er overhodet ikke holdbart når det kommer til dyrehold, hvor eier forplikter seg til å holde buskapen inne, og beskyttet mot rømming til enhver tid.

NMF frykter at en god del den rømte laksen vil følge villaksen som i disse dager er på veg inn til nærliggende elver. Her er det snakk om flere elver, Dette gjelder blant annet Storelva som ligger i Jøssund ikke langt fra lokaliteten .Men den viktigste, som også mange ganger tidligere er blitt gen forurenset av rømt oppdrettslaks er selvsagt Namsen som heller ikke ligger så langt unna denne Lokaliteten.

Rømt oppdrettslaks er en trussel mot villaksen da de har ulikt arvestoff. Ved rømning forurenes villaksens gener alvorlig av oppdrettslaksen. De ville laksestammer er genetisk programmert til å overleve i sitt naturlige miljø, og i sin barndoms elv spesielt. Oppdrettslaksen er genetisk designet for å vokse raskest mulig innenfor merdene. Imidlertid gyter begge i samme vassdrag, og genetisk sammenblanding blir derfor resultatet.

Rømning av oppdrettslaks er en av de mest alvorlige truslene vi har mot en sunn og frisk villaksstamme. NMF estimerer at det rømmer mellom 2.5-5 millioner oppdrettslaks i snitt hvert eneste år. NMF mener rømningstallene er så høye fordi det stadig skjer rømninger som ikke blir innrapportert til Fiskeridepartementet. Link til forskeres bekreftelse på at det rømmer mye mer oppdrettslaks en oppgitt her :

<https://www.dagbladet.no/nyheter/forskere-tror-det-rommer-fem-ganger-mer-laks-enn-rapportert/61672127>

Innsiget av villaks har gått jevnt og trutt nedover de siste 20 årene av flere grunner, ikke minst på grunn av sykdommer og lakselus påslag på den utgående villakssmolten fra rundt 1000 oppdrettslokaliteter , med 4 -10 merder på hver lokalitet spredt utover vår kystlinje, hvorav minst 600 av disse lokalitetene inneholder laks til enhver tid.. I 2017 var villaksstammen på rundt 450 000 individer ifølge NINA. Dette vil si at det rømmer mellom 5-10 ganger mer oppdrettslaks, enn hele innsiget av villaks hvert eneste år.

Oppdrettsindustrien setter i gang med gjenfangst ved bruk av garn av rømlinger etter dette blir oppdaget. Men disse tiltakene vil kun klare å fange inn et fåtall av rømlingene. Her er tall som 3 % gjenfangst brukt. For at rømningstallene skal bli sånn noenlunde korrekte krever NMF at all oppdrettslaks fysisk og synlig må merkes ved fettfinneklipping , eller lignende visuell merking som laksesmolt før de settes i sjøen. Slik kan alle og enhver som fisker etter rømlingene enten det er i sjø eller elv, synlig se hva som er oppdrettslaks eller ikke. Oppdrettslaks som har rømt som smolt har ingen synlige ytre forskjeller fra villaks, og vil derfor ikke bli fanget inn ved overvåkningsfiske i elv. På grunn av dette vil gen innblandingen bare

fortsette og fortsette.

Juridisk hjemmelsgrunnlag :

«naturmangfoldloven § 5 (forvaltningsloven for arter)

Målet er at artene , og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder, og de øvrige økologiske betingelser som de er avhengige av. Det genetiske mangfold innenfor domestiserte arter skal forvaltes slik at det bidrar til å sikre ressursgrunnlaget for fremtiden.

Genetisk forurensning må uomtvistelig anses som «annen forurensning» iht. Lov om vern mot forurensning og om avfall § 6 siste ledd.

Alle har plikt til å unngå forurensning i henhold til hovedregelen i samme lov § 7,

NMF mener at rømningstilfeller av laks må betraktes som akutt forurensning jfr.§ 38 og dermed skal varsles til politiet.

§ 38 (akutt forurensning)

« Med akutt forurensning menes forurensning av betydning, som inntreffer plutselig, og som ikke er tillatt etter bestemmelse i eller i medhold til denne lov.» NMF mener at enhver slik rømning som en her har hatt fra Lokaliteten Austvika i Flatanger kommune, må betraktes som grov uaktsom overtredelse av forurensningsloven med gjeldene forskrifter.

NMF krever forholdet etterforsket, og anmelder med dette Marine Harvest og daglig leder ved bedriften samt andre ansvarlige, som måtte avdekkes under etterforskningen for brudd på Lov om vern mot forurensning og avfall § 6,7 og 38 og «akvakulturlovens § 13, jfr akvakulturdriftsforskriftenes § 38-39.

NMF krever at de politianmeldte tiltales og straffes i tråd med gjeldende lovverk. NMF anmoder at Marine Harvest A/S får en bot på mellom 500 og 1000 kroner pr. rømt fisk grunnet genetisk forurensning. Kun store bøter, samt evt. fengselsstraff vil kunne forhindre at slike rømninger skjer i fremtiden. NMF krever også at Marine Harvest A/S synlig merker oppdrettslaksen med fettfinneklipping, eller lignende visuell merking , slik at tvilen om hva

som er rømminger og ikke er det, ikke forblir et fremtidig problem for de som skal rydde opp i elvene etter slike rømminger.

Det kan legges til at Marine Harvest også tidligere er blitt straffet for lignende forhold. Denne boten var tydeligvis alt for lav til å stoppe rømminger fra Marine Harvest sine anlegg. Vedlikehold, ettersyn og sikring ved lusebekjempelse som ofte er grunnen til at slike rømminger skjer blir ikke bedre ved å ilegge «små» bøter i forhold til den enorme inntjeningen slike selskap har hvert eneste år.

<https://www.nrk.no/troms/marine-harvest-godtar-bot-etter-lakseromming-1.12870347>

I 2008 fikk Marine Harvest en bot på 66 000 kroner ved en oppgitt lakserømming på 8-10 laks. NMF anmoder derfor at Påtalemyndigheten også tar denne boten i betraktning når de nå skal fastsette straff i forbindelse med rømmingen som nå har skjedd på lokaliteten Austvika.

<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/fiskeri/fikk-66-000-kroner-i-bot-for-ti-laks-paa-roemmen/a/510262/>

Også en rømming fra Marine Harvest sitt anlegg.

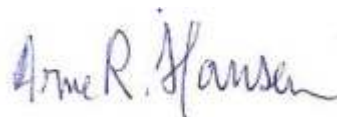
<https://www.adressa.no/nyheter/okonomi/article1735019.ece>

Leder Norges Miljøvernforbund

Saksbehandler

Kurt Oddekalv

Arne Roger Hansen

.....

.....